

**Poziția autorităților române cu privire la proiectul de Regulament al Comisiei
Europene de modificare a *Regulamentului (UE) nr. 651/2014 de declarare a anumitor
categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și
108 din tratat (General Block Exemption Regulation – GBER)***

România salută inițiativa Comisiei Europene de simplificare a regulilor din domeniul ajutorului de stat aplicabile sprijinului acordat de Statele Membre pentru finanțarea unor operațiuni complementare finanțărilor alocate de Comisia Europeană prin programe gestionate direct la nivel european.

Ca și considerație de ordin general, extinderea GBER, astfel încât să acopere o paletă mai largă de categorii de ajutoare și instrumentele de acordare aferente, este binevenită și suntem convinși că va contribui la facilitarea atragerii fondurilor publice alocate unor domenii cheie din peisajul economico-social al statelor membre.

I. Propunerile autorităților române cu privire la modificările propuse prin proiectul de Regulament al CE sunt prezentate în continuare:

Observații generale

- 1. Se propune extinderea GBER și la ajutoare pentru alte programe finanțate/gestionate direct de Comisia Europeană, cum ar fi COSME, Life +, Connecting Europe Facility.**
- 2. La art. 1 alin. (2) lit. a), Ministerul Fondurilor Europene propune, în cazul măsurilor finanțate prin fonduri europene structurale și de investiții, eliminarea plafonului de 150 milioane de euro pentru bugetul mediu anual al ajutoarelor de stat per stat membru, având în vedere faptul că programele europene sunt evaluate atât ex-ante (evaluare prin care se arată că măsurile sunt necesare, adecvate/eficace, bine construite și răspund nevoilor de dezvoltare), cât și pe parcurs (evaluare prin care se analizează implementarea măsurilor la mijlocul perioadei de programare) și ex-post (evaluare prin care se analizează impactul măsurilor de sprijin și realizarea țăintelor asumate pentru indicatorii de program).**

Ajutoarele pentru proiecte de cooperare teritorială europeană

Programele Interreg din România au solicitat dintotdeauna exceptarea integrală de la aplicarea regulilor în domeniul ajutorului de stat a proiectelor implementate în cadrul programelor de Cooperare Teritorială Europeană, așa cum se întâmplă în cazul programelor HORIZON.

Subliniem faptul că Parlamentul European a solicitat, de asemenea, o abordare similară. De asemenea, în Consiliul Uniunii Europene (grupul de lucru Măsurile Structurale), niciun Stat Membru nu s-a opus exceptării, dar s-a menționat că problema ar trebui discutată în grupurile de lucru privind ajutorul de stat.

De asemenea, grupul de experți independenți privind monitorizarea simplificării a recomandat în 2016 ca programele Interreg să fie exceptate complet de la aplicarea măsurilor privind ajutorul de stat, având în vedere valoarea scăzută a proiectelor și luând în considerare impactul negativ improbabil asupra comerțului și a concurenței, ca și povara administrativă ridicată pentru programe și beneficiari.

3. Astfel, **principala solicitare a autorităților care gestionează programele de Cooperare Teritorială Europeană din România rămâne exceptarea de la aplicarea regulilor din domeniul ajutorului de stat a proiectelor și programelor Interreg.**

În cazul în care nu este posibilă exceptarea integrală a programelor Interreg de la aplicarea normelor privind ajutorul de stat, considerăm necesară introducerea în Regulamentul general de exceptare pe categorii de ajutoare (GBER) a unor prevederi speciale, care să nu genereze dificultăți suplimentare în managementul și implementarea programelor de cooperare teritorială europeană.

Articolele 20, 20a

În ceea ce privește modificarea propusă a Regulamentului general de exceptare pe categorii de ajutoare (GBER), apreciem favorabil faptul că:

- intensitățile propuse ale ajutorului au fost corelate cu ratele de cofinanțare Interreg, respectiv sunt în conformitate cu articolul 106 alineatul (4) din propunerea de regulament privind dispozițiile comune pentru 2021-2027;
- pentru ajutorul acordat în conformitate cu articolul 20a al GBER au fost eliminate cerințele de raportare (art. 11) și de monitorizare (art. 12).

Pe de altă parte, Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației din România, în calitate de Autoritate de Management pentru 6 Programe și Autoritate Națională pentru 9 Programe, dorește să evite povara administrativă generată de reglementările comunitare în domeniul ajutorului de stat, care îngreunează absorbția fondurilor europene.

Reguli de eligibilitate

Articolul 20 se referă în mod direct la regulile de eligibilitate Interreg, această propunere de modificare fiind foarte binevenită.

Cu toate acestea, la **articolul 20 alineatul (3) din GBER**, se specifică că nu sunt eligibile *serviciile de consultanță și de sprijin legate de cooperare și furnizate de consultanți și prestatori de servicii externi care au caracter de activitate continuă sau periodică. Mai mult, aceste servicii nu trebuie să fie legate de costurile de funcționare obișnuite ale întreprinderii, cum ar fi serviciile de rutină de consultanță fiscală, serviciile juridice cu caracter periodic sau activitatea curentă de publicitate.*

4. Astfel de condiții sunt deja în vigoare în reglementările Interreg și nu este necesară duplicarea acestora prin GBER. Prin urmare, **propunerea noastră este să fie eliminate aceste cerințe de la articolul 20 alineatul (3) pentru a evita confuziile care decurg din duplicarea normelor.** Eligibilitatea în Interreg ar trebui acoperită doar într-un set de reguli, respectiv capitolul V din propunerea de Regulament Interreg 2021-2027.

Sume limitate pentru întreprinderi

Deși intenția este ca articolul 20, paragraful 2 să fie aplicat și întreprinderilor terțe, formularea articolului este vagă. Astfel, am dori să **propunem să se precizeze în mod clar pentru cine este aplicabil acest articol (partenerii proiectului și terțe părți ca beneficiari indirecti).**

Intensitățile ajutorului

5. În cazul alinierii valorii intensității din GBER (art. 20, paragraful 4) la rata maximă de cofinanțare, ar trebui ca *”rata maximă de cofinanțare prevăzută în Regulamentul (UE)”* să fie înțeleasă ca reprezentând valoarea maximă rezultată din însumarea cofinanțării asigurate din fonduri UE și cofinanțarea asigurată din fonduri publice naționale, așa cum sunt acestea prevăzute de art. 120 (1) și respectiv 27 (2) din Regulamentul (UE) nr.1303/2013.

În caz contrar, statele membre vor fi obligate să identifice alte instrumente sau modalități legale pentru a reglementa contribuția publică națională, fapt care ar intra în contradicție cu obiectivul revizuirii GBER, respectiv simplificarea procedurilor.

Totodată, facem mențiunea că ratele de cofinanțare sunt prevăzute în Regulamentul (UE) nr.1303/2013 și nu în Regulamentul (UE) nr.1299/2013.

Cerințele de păstrare a informațiilor / înregistrărilor

Pentru ajutoarele acordate în temeiul articolului 20a au fost eliminate cerințele privind raportarea (art. 11) și de monitorizare (art. 12) ale GBER. Totuși în cazul ajutorului acordat proiectelor de cooperare teritorială europeană menționate la articolul 20, statul membru în care Autoritatea de Management este localizată trebuie să păstreze înregistrări detaliate timp de 10 ani de la data acordării ajutorului ad hoc sau a fost acordat ultimul ajutor în cadrul unei scheme.

Ajutoare implicate în produse financiare sprijinite de Fondul InvestEU

Articolul 56

6. La art. 56e alin. (2) lit. a), (iii) Ministerul Fondurilor Europene **propune ca procentul din costurile eligibile care nu trebuie să facă obiectul niciunui alt ajutor public să fie redus la 20%, de la 25%**, având în vedere condițiile actuale, în care este deosebit de dificilă obținerea de finanțare de pe piață. Fiind vorba despre împrumuturi, propunerea este corelată cu contribuția proprie de care beneficiarii trebuie să dispună în cazul garanțiilor.

II. Propunerile autorităților române cu privire la alte prevederi ale *Regulamentului (UE) nr. 651/2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat*

În contextul și din experiența activității derulate de autoritățile române, se recomandă, fie pentru a fi preluate în actuala propunere de modificare a GBER, fie pentru a se ține cont la proxima modificare (ca urmare a derulării consultărilor tip „fitness check”), de următoarele propuneri ale autorităților române:

7. Autoritățile române **propun creșterea pragurilor pentru notificarea ajutoarelor de investiții și exploatare pentru aeroporturi, prevăzute la pct. 7 și 15 ale art. 56 a), de la 200.000 de pasageri la 500.000 de pasageri.** Această propunere vine în sprijinul aeroporturilor regionale mici, care se confruntă cu lipsa lichidităților pentru finanțarea investițiilor și acoperirea cheltuielilor de exploatare.

8. Apreciem utilă o **clarificare suplimentară, în GBER, a distincției dintre infrastructura portuară care trebuie considerată „economică”, respectiv infrastructura „neeconomică”** - a cărei finanțare nu implică ajutor de stat. Astfel, realizarea acestei diferențieri potrivit criteriului ”dacă infrastructura este situată în interiorul sau în afara zonei portuare” (așa cum se specifică în *Infrastructure analytical grid for port infrastructure*) nu este adecvată, deoarece, în multe cazuri, „zona portuară” este definită în întregime arbitrar (de exemplu, ca urmare a delimitării din trecut a zonei sub aspect geografic).

9. Ținând cont de obiectivele stipulate în Green Deal, atât în ceea ce privește tipul activităților care vor fi încurajate, cât și a modalităților și surselor prin care s-ar putea atinge dezideratele pactului, opinăm că **inclusiunea în GBER a unor instrumente financiare de susținere a investițiilor/proiectelor, de tipul fondurilor de garantare a creditelor bancare și/sau a emisiunilor de obligațiuni de mediu, precum și finanțările rambursabile** (cu sau fără subvenționarea dobânzii), ar facilita nu numai accelerarea ducerii la îndeplinire a țărilor din Pactul Ecologic European, dar și colaborarea instituțiilor publice furnizoare de ajutor de stat cu instituții financiare bancare și nebankare pilon din cadrul pactului (BEI, BERD etc.), prin compatibilizarea instrumentelor specifice, folosite în prezent de fiecare tip de instituție;

10. Se propune **extinderea aplicabilității GBER, inclusiv la ajutoarele pentru proiectele de cercetare-dezvoltare**, nu numai în cadrul programelor Horizon 2020 și Horizon Europe, ci și în cadrul programelor dedicate clusterelor de inovare, derulate în vederea atingerii obiectivelor de interes comun, prevăzute în Green Deal;

11. Propunem introducerea unei noi categorii de **ajutoare exceptate de la obligația de notificare, în cadrul GBER, pentru proiectele de creștere a gradului de digitalizare, ca modalitate de diminuare a emisiilor de gaze cu efect de seră, derulate în conformitate cu obiectivele de interes comun, prevăzute în Green Deal;**

12. Propunem **inclusiunea, în GBER, a unei noi categorii de ajutoare pentru dezvoltarea și/sau modernizarea infrastructurii pentru combustibili de tranziție**, ținând cont de restricțiile în materie prevăzute de Green Deal, pe de-o parte, și de specificul resurselor naturale ale fiecărui stat membru (resursele de gaz, în cazul României);

13. Propunem **inclusiunea, în GBER, a unor noi categorii de ajutoare destinate sectorului de transporturi navale pe apele interne și teritoriale la nivelul UE („inland”, „coastal” și „short sea”), în vederea modernizării flotelor, pentru diminuarea impactului de mediu negativ al acestui tip de transport.** Opinăm că, strict pentru considerentele și beneficiile de mediu și pentru depășirea standardelor de mediu aplicabile, există cazuistică suficientă, la nivelul UE, pentru a include anumite tipuri de beneficiari și cheltuieli eligibile în cadrul GBER, precedente provenite din măsuri notificate de-a lungul ultimei decade, cum ar fi Schema de ajutor N 264/2010 a Austriei (State aid scheme for the modernisation of inland waterway freight transport vessels), Schema de ajutor SA.43080 a Cehiei (State aid scheme for modernisation of inland waterway freight transport vessels), Schema de ajutor SA.39355 (2014/N) a Regatului Unit (Waterborne Freight Grant Scheme);

14. Având în vedere prevederile Directivei 2014/94/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind instalarea infrastructurii pentru combustibili alternativi, transpusă în legislațiile naționale ale statelor membre, propunem **includerea, în GBER, a unor noi categorii de ajutoare destinate dezvoltării infrastructurii/rețelelor pentru combustibili alternativi (electric, GNC, GNL, hidrogen)**, în contextul în care există deja o cazuistică relevantă la nivelul UE, care include și recent aprobată schema a României SA.49276 (2019/N).